

חיזוק בלימוד התורה

עיינן בתוס' ד"ה ורבנן אמר (ברכות יא:) שהקשה קושיא עצומה על ברכת התורה שאנחנו מברכים בכל יום שהיא פוטרת כל היום אע"ג שיש היסח הדעת כמה פעמים תוך היום. וא"ת, מקשים תוס', מאי שנא מסוכה שצריך לברך על כל סעודה וסעודה לישב בסוכה א"כ בלימוד התורה, בזמן שאינו לומד ועוסק ומחשב בלימוד התורה מדוע אינו מברך כשחזור ללימודו? ותירץ רבינו יונה שיש חילוק בין ישיבה בסוכה שנגמר המצווה כשברך ברכת המזון או ברכה אחרונה אחרת ויוצא מן הסוכה משא"כ בלימוד התורה שאין כאן גמר שהחיוב לימוד התורה הוא כל היום וממילא אינו נחשב כהיסח הדעת כי בשעה שאינו לומד תורה עדיין יש חיוב ללמוד תורה בכל עת ובכל שעה.

אבל תוס' (שם) תירצו דשאני תורה דאינו מייאש דעתו דבכל שעה אדם מתחייב ללמוד דכתיב והגית בו יומם ולילה. ובאמת, התירוץ של תוס' צריך ביאור, דמה ההסבר של "אינו מתייאש דעתו"? וסבר הגרי"ד מבוססותן זצ"ל שיכולים להבין את התירוץ של תוס' ע"פ הסוגיא במס' נדה (ל:): ששם מובאים דברי ר' שמלאי שכיון שיצא הוולד לאור העולם סטרו המלאך על פיו ומשכחו כל התורה כולה, שנאמר: "לפתח חטאת רובץ". וקשה להבין, למה נטל כל התורה כולה מהוולד אם נתן לו וידע כהת"כ למה יטול ממנו ויבא לידי שכחה?

ואם לא רצה שהאדם יזכור מה שלמד קודם שנולד א"כ מדוע לומד הלווד כל התורה כולה לפני שנולד? ממ"נ, אם רצה שידע תורה אחר הלידה, מדוע נטלו ממנו, ואם לא רצה לידע התורה ויהא צריך ללמוד הרבה, אם כן, מדוע נתן לו ולמדו כל התורה?

והגרי"ד מסביר שמדברי רבי שמלאי אנחנו יכולים להבין שדברי תורה שאנו לומדים תמיד אינם דברים חדשים שאין כאן שייכות כלל עם הלימוד קודם שלמד, אלא אדרבה, אנחנו בקשר לדברי תורה שבעל פה קודם שבאים לעולם ועכשיו צריכים ללמוד עוד הפעם ולחזור ולזכור על מה

שלמד **קודם לידה**. אנחנו בקשר לתורה אפילו שלא בשעת לימוד, ואנחנו צריכים ללמוד כל התורה כולה כדי לחזור ולזכור עוד הפעם מה שכבר שכח, אבל תורה אינו דבר **חדש ממש** וא"כ, יכולים להבין התירוץ של תוס' שאינו **מייאש** דעתו דכל שעה אדם מחויב ללמוד. ההסבר של מייאש **דעתו** שזה לימוד של רבי שמלאי שאנחנו בקשר לתורה אפ' לפני שבאנו לעולם. וא"כ, הוא בא לחזור ללמוד מה שכבר למד וזה ההסבר של, **"שלא מייאש דעתו"** (בדברי תוס').

וגם, יכולים להוסיף על דברי תוס' ולומר שידע דברי חז"ל, "הסתכל באורייתא וברא עלמא" שהתורה קדמה לבריאת העולם וגם דברים שהם בבריאה הקב"ה ברא בשביל פסוקים שכתובים בתורה. כתוב בתורה, "ולקחתם לכם... פרי עץ הדר, כפות תמרים, ענף עץ עבות, וערבי נחל", ולפיכך, ברא הקב"ה בעולם אתרוגים, לולבים, הדסים, וערבות כדי שיוכל עם ישראל לקיים מה שכתוב בתורה, ויש לנו יצה"ר לתאוה ולעשות דברים רעים וממילא צריכים לשמור הלאווין של תאוה ורציחה וזנות כדי לקיים ולשמור מן הלאווין הכתובים בתורה.

הגמ' (שבת פח.) דורש מהפסוק, "ויתיצבו בתחתית ההר" שבשעה שכלל ישראל עמדו בהר סיני לקבל תורתנו הקדושה אמר ר' אבדימי בר חסדא (הלשון "בתחתית ההר") מלמד שכפה עליהם הקב"ה את ההר כגיגית ואמר להם, אם אתם מקבלים התורה מוטב, ואם לאו, שם תהא קבורתכם. וקשה להבין שהתורה ניתנה לישראל נגד רצונם. ועיין תוס' ד"ה כפה עליהם שאומר שאע"פ שהם קבלו התורה ברצון, הקדימו נעשה לנשמע שמה יהיו חוזרים כשיראו האש הגדולה שיצתה נשמתן. עיין שם.

ויש מפרשים שאומרים שבאמת תורתנו הקדושה ניתנה לנו בע"כ נגד רצונינו מפני שהתורה היא **חלק מהבריאה** וכמו שהטבע, קיץ וחורף, קור וחום וכו', לא ניתנו בדינו, המזג אוויר אינו תלוי ברצון אנשים, וצריכים אנו לקבלו בכל עת ובכל שעה, התורה הוא ג"כ חלק מהבריאה והטבע. בשעת קבלת התורה, כפה על בני" את הר סיני כגיגית, וזה היה חלק של הבריאה והטבע של העולם כמו החמה והלבנה והכוכבים ואנחנו צריכים לדעת ולהבין תמיד שבלי לימוד התורה ושמירת המצוות תמיד א"א שהבריאה יכולה להתקיים אפילו רגע אחת. וצריכים לדעת שכמו שצריכים לקבל על עצמינו המזג-אוויר ואינו תלוי ברצונינו אם אנחנו רוצים הקר או החום, כמו כן אנו מברכים בכל יום ברכת התורה שהיא ברכת המצווה - "לעסוק בדברי תורה", וגם ברכת הנהנין - בשעה שאומרים "והערב נא ד'

אלוקינו" (עיינ בהקדמה לאגלי טל). והוא ג"כ ברכת שבח והודאה בשעה שאנו אומרים אשר בחר בנו ואנחנו מבקשים מהקב"ה שהמצווה של ת"ת תהיה מתוקה מאד אע"פ שצריכה הרבה פעמים עומק, הבנה יתירה, התמדה, וזכירה שלא נשכח מה שאנו לומדים. אעפ"כ, אנחנו מבקשים רק דבר זה, שהתורה תהא מתוקה מאד, וזה עיקר הדבר.

הברכה של ברכת התורה היא ברכה חשובה. ועיינ ברכות יא.: דלרב המנונא, אשר בחר בנו היא המעולה שבכל הברכות, וגם הגמ' בב"מ (פה) ונדריים (פא.) שואלת, על מה אבדה הארץ - למה נחרב בית המקדש - ולא ידעו החכמים והנביאים עד שפירשו הקב"ה בעצמו שהוא על, "עזבם את תורת" רב יהודא אומר בשם רב שהפירוש של עזיבת התורה הוא שלמרות שלמדו תורה ועסקו בה ובמצוות ובמעשים טובים, לא ברכו בתורה תחילה. לא כיוונו לעסוק בתורה לשם התורה שהיא חלק של הטבע שלא עסקו בה לשמה אלא לשם חכמה וידיעות. ויה"ר שהתלמידים יבקשו ע"י ברכת התורה בכל יום ויום וע"י תפילת אתה חונן לאדם דעת שלימוד התורה תהיה דבר נחוץ ודבר שהוא חלק של הבריאה ונלמד תמיד מתוך מתיקות ומתוך שמחה ואהבה.